

Chanuka 2018

► Az 5779-es zsinagógai esztendőben chanuka december 2-án, vasárnap kezdődik. Nyolc napon át, minden este eggyel több gyertyát gyújtunk otthonainkban, közösségeinkben. Kellemes ünnepeket minden Olvasónknak!

Chanuka Komáromban Müller Péter Sziámival és Szakcsi Lakatos Bélával

A Komáromi Zsidó Hitközség idei chanukai ünnepségét 2018. december 9-én 14:30-kor tartjuk a Menházban. Ünnepeljenek Önök is velünk! Mindenkit szeretettel várunk!

Program:

- Szakcsi Lakatos Béla és Müller Péter Sziámi formációja, a **PIANISSIMO! DUÓ koncertje**
- Ünnepi gyertyagyújtás
- Gyermekprogram kicsiknek és nagyobbaknak

A rendezvény támogatói: Kisebbségi és Kulturális Alap, Bethlen Gábor Alapkezelő, Komárom Városa. ◀

Iskolások a Menházban

Két csoport elsős és második tanuló kereste fel a Menházat az Építők utcai Szakközépiskolából 2018. október 8-án és 15-én. Látogatásuk során komoly érdeklődéssel hallgatták Paszternák Antal szlovák és magyar nyelven elhangzó előadását, melyet a komáromi zsidóság történetéről, a vallási szokásokról és a Holokausztról tartott. ◀

Szerkesztői gondolatok

Régi hagyomány, hogy az őszi Nagyünnepek környékén ellátogattunk a temetőbe. Követ viszünk rokonaink, kedves ismerőseink sírjára. Kisgyerekként különleges helyként tekintettem az Aranyember utcájára. Kövek, rajtuk ismeretlen vagy éppen ismerősen csengő családnevek. Nem tudtam arcot, hangot kötni a sírkertben nyugvókhoz. Eltelt 25-30 év, a szeptemberi napsütésben végigsétálva a betonúton, ma már egészen más gondolatok kavarnak a fejemben. Kikapillantok oldalra, történetek százai, ezrei törnek elő. Shalom klubok, zsinagógai ünnepek, kirándulások emlékképei. Beszélgetések, egy-egy mosoly, hangfoszlányok. Merengenek hosszan, de apa int, sietünk a Menházba egy programra. Búcsúzóul még egyszer „köszönök” nagymamának és nagypapának. 5779, hogy rohan az idő...

PASZTERNÁK
ANDRÁS

Néhány hónapig, az európai, személyes adatokat védő törvény miatt nem volt elérhető virtuális temetői adatbázisunk. A portál fenntartóinak sikerült az Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendeletének (GDPR) megfelelően módosítani a weboldalt, így már otthonról is bebarangolhatjuk a temetőt a komarno.cintoriny.sk címen. Emlékezhettünk, s emlékeztethettünk, felidézve az együtt átélt pillanatok, az előttünk járó generációktól hallott történeteket. ◀

Közösségi mozaik – kép(ek) a hitközség múltjából –

► Chanuka a Komáromi Zsidó Hitközség 1996-ban alapított Shalom klubjában, a Menház kultúrtermében, valamikor a kétezres évek elején. Az ünnep hatodik napján a fényeket meggyújtja és áldást mond Várnai Gábor és Paszternák András. Gábor ebben az időben az Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetemen folytatta tanulmányait, András pedig, bátyjával, Tamással együtt, havonta szervezte a klub összejöveteleit. A rendezvények mindig a születésnaposok köszöntésével kezdődtek.

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

Cím: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia
IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatinova 33, 94501 Komárno
vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Faliújság rövid hírek

A KZSH-t, a HH-t és a Shalom klubot támogatták: Rigó Ezsébet és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

Megkezdődött az Eötvös utca 9. udvarának rendbetétele és a Mikve felújításának előkészítése. A rekonstrukció Komárom városa és a Szlovák Köztársaság Pénzügyminisztériuma támogatásával valósul meg.

A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége elnöksége Pozsonyban tartotta ülését, melyen hitközségünket Pasternák Antal elnök képviselte.

Koltay Gábor filmrendező Komáromról készülő négyrészes filmje forgatásának egyik helyszínéként a Menházba látogatott, ahol hitközségünk elnöke ismertette közösségünk történetét.

A komáromi GIMISZ Színpad december 3-án mutatja be a Hegedűs a háztetőn, a rendezőnek hitközségünk tanácsot adott a felmerülő vallási kérdésekben.

Nathalie Pasternak, Paszternák Sanyi lánya férjével Deutsch Dannel és két gyermekükkel, Naomival és Liammal látogatott el városunkba. Felkeresték a temetőben nyugvó nagy- és dédszülők sírját, valamint Sanyi emléktábláját a zsinagógában. A szukoti sátorban töltött rövid időt követően részt vettek Nógrádi Gergely ünnepi koncertjén.

Támogatóink / naši sponzori:

„Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín“

Hitközségi Híradó – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja, alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő:** Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak:** Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő:** Saláth Richárd, **olvasószerkesztő:** Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomatás:** Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe:** Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO:** 34073400. Alapítva 5756-ban. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Chanukai program: egy kivételesen izgalmas és gazdag koncert

Keressük a közös műfajunkat, nagyon messziről indultunk egymás felé. Olyan formát kutattunk, amelyben a dal ütőképesége úgy marad meg, hogy közben tér nyílik az improvizációra. Ehhez egy filmszerű formát találtunk ki, amit úgy neveztünk el, hogy **Movies for the Blind**, azaz filmek a vaknak.

Rájöttünk ugyanis, hogy az egész egy montázs szerkezetben érvényesül, vagyis tematikus improvizációk viszik tovább a történetet ott, ahol a szó megáll – fejtette ki Müller Péter Sziámi.

Példaként hozta fel Edith Piaf Mylord című dalát, amely az Ó változatukban úgy fest, hogy a zongora nem az ismert dallamot játssza el, hanem egy adott ponton megrajzolja a helyszínt, vagyis a párizsi Montmartre-ot. A duó lehetőségeit tekintve alapvetőnek tűnik, hogy nagyon sok forrásból tudtak meríteni, olyanokból, amik hatottak munkáikra, személyesen érintette meg őket. Így lesz a műsorban Seress Rezső örökzöldjei mellett Gershwin-szerzemény, breton-normann ballada, magyar népdal valamint válogatás a két előadó közös szerzeményeiből.

Müller Péter Sziámi – Éneklő költő. Eredeti szakmája film- és színházi rendező. Közel ötszáz dalát, a nagysikerű zenés darabokat, amelyek dalaikat írta, a legnépszerűbb magyar előadók vitték színpadra, nem egy közülük nemzetközi sikert is aratott.

Harmincévesen kezdett independent rock zenekarok énekeseként szerepelni a maga írta programokkal. („A legjobb zene, amit Közép – Európában hallottam” – Chris Bone, New Musical Express – első zenekaráról, az URH-ról).

Müller Péter Sziámi AndFriends nevű zenekarával rengeteg fesztiválon és önálló koncerten lépett fel (Londonban utoljára a Pulse Fesztiválon), de szerepeltek már együtt Nick Cave-vel, David Bowie-val, a Jethro Tull-lal, Patti Smith-szel és számos más világhírességgel.

Müller Péter Sziámi több, mint száz hanghordozón szerepel előadóként és szerzőként. Sokan, mint a „Bartók+...” Nemzetközi Operafesztivál illetve Európa egyik legnagyobb és legszínesebb kulturális összefüggése, a budapesti Sziget Fesztivál alapítóját ismerik.

Kultúraszervezést, filmrendezést tanult és tanított Franciaországban és Hollandiában.

Szakcsi Lakatos Bélával, a világklasszis dzsessz-zenésszel együtt írták a Szentivánéji álom worldmusical változatát, s az utóbbi időben rendszeresen lépnek fel duóban is. (Pianissimo! Duó!) Köztársasági érdemrenddel, Párhuzamos Kultúráért díjjal tüntették ki, részese az 1997-es, civilszervezeteknek adott Nobel-békedíjnak.

Szakcsi Lakatos Béla – Szakcsi Lakatos Béla a magyar dzsessz egyik legnagyobb formátumú képviselője. A hatvanas években a gitáros Kovács Andor zenekarában kezdte pályafutását, az igazi siker 1970-ben jött el, mikor Pege Aladár kvartettjével

hatalmas sikert aratott Montreux-ben. Ez indította el nemzetközi karrierjét.

Piros karaván címmel 1975-ben mutatták be első cigány musicalét, melyet az Egyszer egy cigánylány, majd a Cigánykerék követett. Bestia címmel 1989-ben rock-operát írt a Rock Színház felkérésére Báthory Erzsébet életéről, Amerika felfedezésének ötszázadik évében pedig Cristoforo címmel mutatta be százperces balettjét a Magyar Állami Operaház. Zenésztársainak névsora lenyűgöző: Victor Bailey, Terri Lyne Carrington, Art Farmer, Omar Hakim, George Jinda, Carmen Jones, Dave Weckl, Frank Zappa.

A cigány folklór gyűjtésével és színpadi művekké formálásával is foglalkozott. Az utóbbi tíz évben egyre mélyebbre merült Kurtág György kompozícióinak tanulmányozásában; Ligeti György, Eötvös Péter és Pierre Boulez szerzeményeinek behatóbb megismerése pedig jelenleg is foglalkoztatja. Az eddig elkülönülő zenei műfajokból közös nyelvet teremteni – alighanem ebben rejlik Szakcsi elhivatottsága. Szakcsi Lakatos Béla Liszt Ferenc-díjas zeneszerző, dzsesszzongoraművész, Érdemes Művész, a dzsesszműfaj és annak mozgásterébe eső szellemiséget integráló törekvéseért, amelyet felső fokon interpretál a világ pódiumain, a magyar jazzművészek közül elsőként Kossuth-díjat kapott. ◀

„Az egész világ egy nagyon keskeny híd” Beszélgetés Pál Gabriellával

Budapesten születtem, a Ferencvárosban nőttem fel képzőművészekkel körülvéve. Történelem-régészet szakon végeztem a szegedi egyetemen, majd etnográfusi diplomát szereztem a debreceni tudományegyetemen. Fő kutatási területeim a vaskor és a római kori bennszülött régészet, néprajzból pedig a népi építészet és a szakrális kisemlékek kutatása.

A férjem halála óta egyedül neveltem négy gyermekemet, akik most már fiatal felnőttek. Lányom brácsaművész, a három fiam még egyetemista. Bár édesapám után római katolikus vagyok, édesanyám református volt és ez a hívő, de más-más szemléletű, nyitott családi háttér meghatározza azóta is a gondolkozásomat.

Nemrég egy sikeres kiállítást szerveztek a tatabányai zsidóság múltjáról. Hogyan jött ennek az ötlete?

Őszintén tisztelem és érdekel a zsidóság, hagyományai, gondolkozása, az a nyom, amit az egyetemes és persze a magyar kultúrán hagyott ez az ezeréves együttélés. Mindehhez csodálatos tárgyak kapcsolódnak. Tulajdonképpen már évek óta szerettem volna ezt a tárlatot létrehozni, de a szellemi rákészülés után a tavalyi évben végre elindult az előkészítés és az idei Tavasz fesztiválhoz kapcsolódva megnyithattuk a tárlatot. Először inkább művészeti kiállításként terveztem, de ahogy folyamatosan elmerültem a munkában és a tárgyak is egyre közelebb kerültek hozzám, átdolgoztam a forgatókönyvet és hagytam, hogy a tárgyak valóban elkezdjenek beszélni. A kiállítás három fő részre oszlott: A „Szimbólumok és párhuzamos magyarázatok” részben a fény, a víz és az oltár szimbólumokat járta körbe zsidó, katolikus és protestáns tárgyak egymás mellé helyezésével. A „Könyv népe” rész a zsinagógáról, míg az

„Otthon” az emberi élet fordulóiról és a zsidó ünnepekről mesélt.

Kik működtek közre a megvalósításban?

A tárgyak a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár, valamint a Komáromi Zsidó Hitközség gyűjteményéből érkeztek hozzánk. Ezt egészítették ki a keresztény tárgyak, amelyeket Komárom-Esztergom megye református gyülekezeteiből ill. a Tatabánya-bánhidai Szent Mihály plébániáról kaptunk kölcsön. A szakmai koncepció kialakításában dr. Toronyi Zsuzsanna múzeumigazgató asszony volt segítségemre, egyébként a kiállítást is ő nyitotta meg. A szövegek szakmai lektora dr. Oláh János az OR-ZsE rektor-helyettese volt. Tanácsokkal, ötletekkel és a tudásával segített Fináli Gábor rabbi, Gerecsei Zsolt református lelkész és Zarándy Kleofás testvér, aki ferences szerzetes. A kollégáim pedig aktívan közreműködtek a kiállítás látványának tervezésében és a kivitelezésében. A kiállítást kiegészítette egy könyves asztal, ahová a látogatók leülhettek és a témában olvashattak. A könyvanyagot egy kedves, sajnos azóta elhunyt könyvtáros barátom, Bartók Gertrud válogatta össze.

Milyen volt a visszhangja?

Szerencsére a kiállítás nagyon sikeres volt és a sajtónak hála, a városon kívül is híre ment, így Győrből, Budapestről, Székesfehérvárról is érkeztek, nem csak a környékből. Az érdeklődés a kiállítás egész

ideje alatt folyamatos, míg a hozzá kapcsolt programok, dr. Oláh János előadása és a zenei est teltházasak voltak.

Milyen tervei vannak a jövőben e témában?

Néhány éve tartottam egy előadást a magyarországi zsidóság néprajzi kutatásából. A közeli jövőben ebben a témában szeretnék tovább mélyülni. Valamint szeretnék további, a zsidósággal kapcsolatos témákat felvenni a múzeum közművelődési programjába. Ennek tematikáját majd a Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesülettel fogjuk kidolgozni. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy ezek az előadások a jobb megismerést és a megismerés által az elfogadást szolgálják. Dr. Oláh János javasolta „Az egész világ egy nagyon keskeny híd” címet a kiállításnak. Nos én a kiállításban és a továbbiakban is ezt a hidat építeném tovább.

Szeptemberben Kehila díjban részesült. Hogy fogadta az elismerést?

Nagyon megalapított mind a jelölés, mind maga a díj odaítélése. Büszke vagyok rá, hogy megkaptam. És ami jólesett, hogy nagyon sokan gratuláltak hozzá. Értékes számomra azért is, mert egy civil szervezet terjesztett fel, egy közösségtől kaptam és a munkámat ismerték el velem. A díjátadó napja is felejthetetlenül szép volt Komáromban. Köszönöm szépen! ◀

HALMOS
SÁNDOR

Kol Nidre és Jom Kippur – 4. rész

Rendezd Istennel a kapcsolatodat, mert van, kegyelem Nekünk kell odavinni a kegyelem szavát és még Jónás történetét is kapcsolhatom, hogy ne örülj másnak az elbotlásán, hogy más nem mehet Isten elé büntetlenül. Engesztelést kell tennünk, szentté tenni azt, ami szent! De tisztázni kell, hogy mi az, hogy szent, mi az, ami elrendelt és kiválasztott, az elrendelt Istennél. A szent az nem ajándék, hanem kötelesség. Tisztítani pedig a törvénnyel, Isten igéjével és igazságával, a kegyelemmel lehet csak. Tisztítsuk le személyes életünkben, hogy mi az, amit Isten adott szentként: az életet, az identitást, azt a

feladatot és kötelességet, amelyet Isten adott, mert sokszor annyira mást csinálunk! Mit szennyeztünk mi be? Nagyon sok dolgot! Ima helyett könyörgünk, kéregetünk: a hálaadásunk az művi, ének-kari próba. Személyes identitásodat, ami szent, azt nem fogadtad el, mást csinálsz! Rég apa, vagy anya lehetnél, mert Isten arra választott ki téged, mint férfit, vagy mint nőt. Ez nemcsak engedetlenség, hanem a szentség megtörése is, és ha ezek nincsenek rendbe, ne menj Isten elé, mert akkor ítélet jön. De mégis menj Isten elé, és mutass be áldozatot, mert Ő kéri, hogy adhasson kegyelmet.

Kapuk nyílnak következő napjaidra, éveidre: uram, tedd szentté a következő időmet! Így tettem, most itt vagyok én is, mint Nádáb és Abihú, hogy elégjek, mert idegen tűz volt. Hamisak voltak imáim.

Jom Kippur ajtók nyílnak és csukódnak. A kegyelem ajtaja nyílik és az nem valahova bejutást jelent, hanem előre mutató, menj tovább. Menj! Ne azt kérdezd, hogy cigány, arab vagy néger, ne legyél olyan önző, hogy én jól elvagyok! Menj, te vagy a kegyelem küldöttje, aki Noé bárkájából kijön megnézni, hogy lehet – e már valami új. Te vagy a galamb, aki még áldozatra is jó. Jónás név galambot jelent, Te légy a béke követe Ha azt mondod Isten akarát elfogadod, akkor lehetsz olyan galamb, amely életet ment, aki a világnak elhozhatja a békét.

Jó beíratást kívánok, mármint a jövő évnek beíratását, hogy kapsz egy parancsot, egy útlevelet, egy útvonalengedélyt, de lehet, hogy csak postagalamb vagy, akkor is vidd el a jó hírt, sokszor postagalamb is nagy csodákat tehet. ◀

Haas Tibor emlékére

Minden régiónak, közösségnek megvannak a maga stabil pontjai. Azok az emberek, akik mindig ott vannak, ha szükség van rájuk, akik részei a kehlák mindennapjainak, akik továbbviszik a hagyományokat. Az utóbbi hetekben mély aggodalommal hallottuk a híreket galántai hittestvérünk, Haas Tibor romló egészségi állapotáról.

Még fájdalmasabb volt elolvasni azt az elektronikus levelet, mely halálhírért hozta. Amikor az élet úgy kívánta, Tibor mindig jött, recitálta az ősi dallamokat egy-egy komáromi temetésen, számtalanszor ellátogatott a Menházban zajló programokra is.

2016-ban, a Zsidó Kultúra Európai Napján Kehila díjban

részesült. A díjátadón elhangzó méltatásban ezt írtuk: „Haas Tibor – a Galántai Hitközség elöljárója, a zsidó hagyományok ápolója. Önzetlenül vesz részt a régió temetési szertartásain, gondoskodik azok vallási előírásoknak megfelelő lebonyolításáról.”

Elment hát egy újabb biztos pont, szűkebb régióink zsidó életének meghatározó személyisége. Emlékét – a komáromi és a környék zsidóságáért végzett munkájának eredményeit – tisztelettel őrizzük.

A család és a Galántai Zsidó Hitközség gyászában osztozunk. ◀

a Komáromi Zsidó Hitközség vezetősége
a Hitközségi Híradó szerkesztői

Breaking News – tragikus szalagcímek a hírcsatornákon

Tizenegy áldozat egy zsinagógai lövöldözésben – olvassuk összeszortult gyomorral a nemzetközi hírcsatornákon futó szalagcímekben.

Élő közvetítés Pittsburghból. Mindenfelé rendőrök, mentők, kommandósok, fedezéket kereső civilek, aggódó rokonok... Pedig ez a szombat reggel is úgy indult, mint a többi, a hívek zsinagógába mentek, egy újszülött névadóját ünnepelni. A közösség imaházában lelték értel-

metlen halálukat, mindezt „csak azért”, mert vállalták hitüket.

Emlékezzünk rájuk a Hitközségi Híradó hasábjain is: Joyce Fienberg (75), Rich Gottfried (65), Rose Mallinger (97), Jerry Rabinowitz (66), Cecil Rosenthal (59), David Rosenthal (54), Bernice Simon (84), Sylvan Simon (86), Daniel Stein (71), Melvin Wax (88) és Irving Younger (69). ◀

BALOGH
ISTVÁN

Rosh Hasanah 5779 – Balogh István beszéde a komáromi zsinagógában

Az 5779. zsinagógai esztendő beköszöntésekor, Újév alkalmából szeretettel és tisztelettel köszöntöm a közösség minden tagját és vendégeit!

Kétnapos ünnepünkön egyben évforduló is. A világ kezdetére, azon belül is az ember teremtésének 5779-ik évfordulójára emlékezünk. A Talmud egyik tanítása szerint a világ teremtése elul 25-ére esett, az ember teremtésére pedig – tudjuk – a hatodik napon került sor, vagyis a mai napon, tisri hónap elsejének, Ros hasana első napjának beköszöntésekor.

Ros hasana mind a Szentföldön, mind a világ zsidóságának körében két napos ünnep. Ezzel a két nappal veszi kezdetét a tíz bűnbánó nap, melynek betetőzése Jom Kipur. Ezt az időszakot félelmetes napoknak (jámim noráim) is nevezik. Az ember ilyenkor önvizsgálatot tart arról, hogy helyes úton járt-e?

De vajon honnan tudhatjuk, hogy tényleg a helyes utat választottuk? Létezik-e egyáltalán ilyen út?

2800 évvel ezelőtt, a polgári időszámítás előtti 8. században, az izraeli királyságban élt próféta, Hósea mondta a következőket:

„Mert egyenesek az Ő.való útjai, azokon járnak az igazak, de a gonoszok elbuknak rajtuk.”

Reményt keltő, szép, ideális gondolat, de sajnos hétköznapi tapasztalataink erről nem mindig győznek meg bennünket. Gyakran látjuk, hogy tisztas életű szeretteink, ismerőseink útjait is kemény megpróbáltatások szegélyezik, míg az úgynevezett gonoszok elég jól elboldogulnak. Hol van akkor az az egyenes út?

Az ember teremtésének évfordulóján egy nagyon emberi történetet szeretnék felidézni, amely azonban bár a képzelet szüleménye, mégsem elképzelhetetlen. A híres amerikai rendezőpáros, a Cohen testvérek filmjének, az Egy komoly embernek a főszereplője, Larry Gopnik az 1960-as évek Amerikájában éli át az egyenes út keresésének válságát.

A főhős csendes, tisztességes életű egyetemi tanár, a film elején épp orvosi vizsgá-

laton vesz részt. Egy amerikai kertvárosban él, lelkiismeretes tagja a helyi zsidó közösségnek, felesége és két kamasz gyereke van, munkahelyén kinevezés előtt áll.

Ideálisnak hitt élete azonban egy pillanat alatt felborul. Neje közli, hogy elhagyja őt egy nagyképű kollégájáért és válni akar. Két kamasz gyereke sem a könnyen kezelhető kategóriába tartozik. Fia a folyamatos magatartási problémái miatt egyre nagyobb pácban van az iskolában, lánya rendszerezően apja pénztárcáját dézsmálja, mert plasztikai műtetre gyűjt. Emellett Larrynek testileg és lelkileg beteg bátyjáról is gondoskodnia kell. Mindezek tetejébe egy ismeretlen levélíró próbálja megfúrni az állását az egyetemen. És ha ez még mind nem lenne elég, egy bukásra álló végzős hallgató először megvesztegetni, majd miután nem jár sikerrel, rágalmozásért perelni akarja az egyre kétségbeesettebb professzort. Ráadásul gyönyörű szomszédasszonya is kiveti a hálóját a teljesen összezavarodott férfira. Közben mindenféle cégek különféle jogcímenek hajtanának be tőle pénzt, a picit rasszista szomszéd pedig rendre megsérti a birtokhatárukat.

Mielőtt azonban végleg feladná, úgy dönt, hogy felkeres egy, majd további két rabbit, hogy magyarázzák el zátonyra futásának okát és világítsák meg, hogyan tovább. A rabbik azonban nem tudnak semmi érdemlegeset mondani, a sokat emlegetett, legbölcsebb Marshak rabbi pedig túl elfoglalt.

A film vége felé úgy tűnik, a dolgok valamiképp mégis elrendeződni látszanak. A feleség szeretője autóbalesetben meghal, így az elhidegült pár fiuk bár micvóján ismét közeledni kezd egymáshoz. Larry megkapja a kinevezését az egyetemen, felhalmozódott tartozásait pedig végül kifizeti a kenőpénzből, amit a koreai fiú a bukás elkerülésének érdekében nála hagyott.

Amikor azonban megoldódna a gordiuszi csomó, hirtelen megcsörren a telefon, és a film elején látott, azóta már réges-régen elfelejtett orvos szólal meg, aki a röntgen eredményei miatt azonnal behívhatja magához sokat szenvedett főhősünket.

Ezzel a baljós lezárással fejeződik be a film... De mi is a tanulság?

Mert úgy tűnik, hogy nincs megoldás,

egyik cőresz után jön a másik. Hiába a tisztességes élet, hiába a megteremtett biztonság, jólét, szerető légkör, mindez nem jelent végérvényesen semmire garanciát. Nem tudunk biztosra menni, nem tudunk mindent kivédeni és nem tudjuk kivédeni a legrosszabbat. Nincs tökéletes és biztonságos út, amin csak végig kellene menni.

A film kezdetén azonban elhangzik egy idézet, amely Rásitól, teljes nevén Rabbi Slomo Itzhakitól, a középkori franciaországi Biblia- és Talmudtudóstól származik:

„Egyszerűséggel fogadj mindent, ami megtörténik veled.”

A hívó ember lelki békéje árad ebből a mondatból, azé a hívó emberé, aki tisztában van a világ keménységével. Bár Rási az északkelet-franciaországi Troyes-ban született 1040-ben, és itt is halt meg, tanulmányait azonban a korszakban virágzó wormsi és mainzi talmudiskolákban végezte. Az ő korát sem kerültk el a megpróbáltatások. A zsidóság máig emlékezik a SWUM – azaz Speyer, Worms és Mainz zsidó közösségeinek elpusztítására, amely ugyancsak Rási korában történt meg. Rási is szemtanúja volt a kereszteshadjáratok borzalmainak, a legendás hitközségek pusztulásának, a túlélők szétszóródásának. Ennek tudatában még súlyosabbak bölcs szavai.

Az egyszerű embernek tehát nem marad más, minthogy igyekezzen ne nagyon kétségbe esni. Koncentráljon arra, ami közvetlenül előtte van, és az adott helyzetben a lehetőségeihez, képességeihez, vérmérsékletéhez, moráljához képest próbálja meg a legjobb döntést hozni. És akkor nagy valószínűséggel a lehető legjobb úton jár. Mert, ahogy Franz Kafka a 20. századi irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja mondta: „Az igaz út olyan kötélpálya, amely nem a magasban, hanem épp a föld felett van kifeszítve. Láthatóan nem is arra rendeltetett, hogy járjunk, inkább, hogy botladozzunk rajta.”

Ezen gondolatok jegyében kívánom mindenkinek, hogy sikeresen vehesse útjának akadályait, hogy végül idén is egy jó beíratást és bepecsételtetést nyerjünk.

Sana tova tikitévu vetichatému! Köszönöm, hogy meghallgattak! ◀

PASZTERNÁK
ANDRÁS

Kék-fehér hétköznapok

77. fejezet: Rakott krumpli

(2012. május 23.)

Ez annak a bejegyzésnek a címe sokszor változott. Először múlt hét elején akartam posztolni „kutatói hullámvásút” címmel, a laborban átélt mindennapokról, utána Yom Jerusalayimra – Jeruzsálem napjára raktam össze egy kis írást a fejemben. A rohamléptekben szárguldó idő, s a számos tennivaló végül meggátolt a kiötlött szókapcsolatok legépelésében. Hasonlóan feledésbe merültek az Ashkelonba tartó emeletes vonaton kigondolt mondatok, valamint a visszaúton szótt történetek is.

Végigkattintgatva a 150 bejegyzésen, az utóbbi hetek két jeles napja az, amelyről nem szóltam részletesen. Talán azért, mert el-suhantak mellettem. Lag BeOmer ünnepéből csupán annyit láttam, hogy a Dekel-híd lábánál hatalmas tüzeket emeltek a hagyományok szerint, illetve vallásos kollégáim megborotválkoztak a gyászydíszakat megszakító napon.

A másik kiemelkedő nap vasárnapra esett. 45 éve, 1967-ben újraegyesítették Izrael egy és oszthatatlan(!) fővárosát, Jeruzsálemet. Mi itt vidéken nem sokat éreztünk a „központi” rendezvényekből. Egy közeli iskola ünnepelőbe öltözött, léggömbökkel és zászlókkal vonuló diákjainak látványán kívül minden a megszo-kott kerékvágásban folyt.

A Jeruzsálem Napjáról nehéz aktuálpolitika nélkül megemlékezni, s mint tudjuk, a Posztdok Napló nem politizál.

Tegnap este két csapatért is szoríthatott az ember az Eurovíziós Dalfesztiválon, míg a magyar dal továbbjutott, az izraeli kiesett. Az orosz nének előadása volt szerintem a nyerő.

A hétvégén beköszönt majd Savuot ünnepe, ami egyben azt is jelenti, hogy a zsidó naptár szerint egy éve lesznek a Szentföldön, hiszen egy-két nappal az ünnep előtt érkeztem tavaly.

(2012. május 24.)

Megtörve egykori témavezetőm intelmét, a hét utolsó munkanapján új minták készítésébe kezdek reggel. A kesztyűs-doboz ölelésében eltöltött két-három óra után végigsétálok a kampuszon, egészen a főkapu mellett lévő bankautomatáig. Hétágra süt a nap, mindenfelé virágok, diákokkal alig-alig akadok össze az ötperces út alatt. Csendes a táj. Visszafelé beszerzem az ebédem. Délután már éppen lezámam magamban a hetet, amikor fél ötkor betoppán a főnök, s megkérdezi: „Van kedved átbeszélni a kutatási témákat?”

„Természetesen!” – válaszolok olyan nagy hévvel, hogy magam is meglepődöm. Egy órát tanácskozunk. Lassan hat mire búcsút veszek a hosszú hétvége előtt a Bar-Ilantól.

Bnei Brakba vagyok hivatalos. Az utolsó pár lépést futva teszem meg, hogy elérjem a 161-est. Ahogy a negyed utcáin kanyargunk bevillan az első utam Ági nénihez és Smuel bácsihoz az egyetemről. Emlékszem, a telefonomon lévő térképet követve „izgultam” azon, hol kell majd leszállnom, hihetetlenül hosszúnak tűnt az utazás. Most itt ülök sokadszorra a DAN kék-fehér járatán, s oly természetességgel szelem keresztül a „STETL” utcáit, mintha egész életemben erre buszoztam volna.

Pár perc az egész, amíg leérünk a Jeruzsálem utcáig. Különleges este van ma vendéglátóimnál, de ez csak a szokásos beszélgetést követő rakott krumplis, lecsós vacsora közben derül ki. Hagyományosan először megvitatjuk a magyarországi és az itteni híreket, nosztalgizunk egy kicsit Szarvasról. Ági néni szabadkozik, hogy most nincs gombaleves, de az asztalon felsorakoztatott ingyencsék mellett fel sem tűnne a „királyi csemege” hiánya.

Étkezés közben Ági néni az órájára pillant, ma este fél kilenckor leszünk 60 éves házaspár. Megáll a kezemben a villa, meghatározható pillanatok. Felváltva kezdik el mesélni megismerkedésüket, az Izraelbe érkezésük kalandos történetét, a házasságkötésük sztoriját. A nehéz éveket, az öt gyermek születését, az első hűtőszekrény megvásárlását. Smuel bácsi az egyik könyvespolcra, egy kinagyított fényképet keres elő Ági néniről. Ezt hozta magával a Szentföldre, amikor a történelem viharai egy időre elválasztották őket egymástól.

Szívem szerint lefotóznám így őket, hármasan a régi fényképpel, de nem akarom lerombolni az emelkedett hangulatot azzal, hogy belekezek „A blogomhoz jól jönne ez a kép” című magyarázkodásba.

„Nem éltünk könnyen, de mindig boldogok voltunk.” – összegzi Ági néni, s Smuel bá megerősítőleg bólogat. Mielőtt elköszönök, útravalóul kapok egy kis rakott krumplit, túrós sütit Savuotra.

Az előszobából befelé mutat Ági néni, az ebédlőasztalon egy hatalmas csokor áll. „Hatvan éve nem futotta esküvői csokorra, most ezzel lepett meg Smuel.” A szemem sarkában mintha egy könnycsepp kezdene kialakulni, egy újabb Posztdok Naplós emelkedett pillanatot!

Mi mást kívánhatok az IFJÚ párnak, Mazel Tov, bis 120! ◀

FOLYTATJUK

DR. ORNA
MONDSCHAIN

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből Mindenki főz

Az izraeli televízió több csatornáján főzési műsorokat közvetítenek, ezek nagyon kedveltek. Amiatt, mert mindig lehet valamit tanulni, új receptet vagy új főzési módszert vagy éppen élvezni a bőséges választékot, ami nagyobb, mint egy közepes méretű szupermarketban.

De van még egy ok a műsorok népszerűségére, a résztvevőket úgy választották ki, hogy mindegyik saját életrajzában és életében van valami, ami a főzés tehetség kívül is érdekes.

Az egyik műsorban, amelyet az Ausztráliai televízióból vettek át, párok versenyeznek, házaspárok, vagy rokonok, barátok, akik a selejtező első fázisában a saját lakásukban főznek a többi résztvevőknek. A pontozást a műsort vezető két híres szakács és a többi szereplő végzi. A rész végén egy pár nem folytatja a versenyt. A selejtezés érdekessége azonban, hogy különleges konyhákat lehet megismerni és ezzel együtt a szakácsok élettörténetét is.

Két példát szeretnék bemutatni. Az első egy Oroszországból emigrált pár, akik már sok éve laknak Izraelben, de az onnan származó ételeket kedvelik. Mikor ők voltak a vendéglátók, előételnek kocsonyát készítettek biztosak voltak, hogy a vendégeik még repetát is fognak kérni. De a versenyzők között volt apa és lánya, akik egy arab kisvárosban laknak, mikor ők voltak a vendéglátók nagy sikere volt vacsorájuknak, mindenki dicsérte őket. Mikor meglátták a kocsonyát megijedtek. Ilyet még sose kóstoltak, kezükbe vették a villát, de nem voltak képesek megenni. Nem voltak egyedül, két fiatalember, akik együtt vezetnek egy zöldség és gyümölcs standot a Kármel piacon, bocsánatot kértek, hogy ők nem képesek ezt az ételt a szájukba venni. Ilyen helyzetben a törvény az, hogy a vendéglátók megkapják a maximális pontot, ők nem vesztenek, de a tanulság az, hogy ízlések és pofonok különbözők, és mikor vendégeket hívunk, számításba kell venni, hogy nem mindenki kedveli azokat az ételeket, amelyeket mi.

A másik példa elgondolkasztató. Mindannyian sóvárogva emlékszünk az otthoni konyhára, főleg a mamák, a nagymamák főztjére, amelyek szerintünk a legízletesebbek a világon. Egyik résztvevő pár olyan ételt készített, amely a gyerekkorra emlékeztetett, biztosak voltak, hogy ők pontosan úgy készítik mind a régen otthon. Mikor megkóstoltak könnyes lett a szemük, de mikor tálalták, a többieknek nem ízlett annyira, sokan hiányol-

ták a fűszerezést és szerintük nem volt eléggé megfőzve. A műsorvezető szakácsok érezték, hogy itt nem a főzés volt a lényeg, hanem a nosztalgia és ők sokkal engedékenyebbek voltak, mint a többiek. Az egyik szakács a műsor végen nagyon diszkréten mondta, hogy mindannyian biztosak vagyunk, abban hogy az otthoni konyha volt a legízletesebb. De a valóság az, hogy voltak olyan anyák és nagyanyák, akik nem tudtak főzni, és amit tálaltak ízetlen volt, de évek után mi elfelejtettük és a nosztalgia mindent megízesít.

A következő recept hozzávalóját nem ismerjük a gyerekkorunktól. A kinoá Dél-Amerikából származik, az ős inkák használták nem csak evésre, hanem a szertartásokban és gyógy-szerként is. A múlt század 70-es éveiben került Európába és ott lett nagyon kedvelt, mert egészséges, könnyen emészthető és tartalmaz kalciumot, magnéziumot, vasat és több vitamint. Ma minden szupermarketben található, van fehér, barna és fekete. Ajánlatos keverni és a főzés után lehet melegen vagy hidegen fogyasztani. A főzése könnyű, hasonlít a rizs készítésére. Ha nagy adagot készítünk, felét mind köret hús mellé használjuk, a többit hideg salátára. A következő recept bemutat 2 különböző változatot

Kinoá saláta

A főtt kinoához hozzáadunk apróra vágott paradicsomot, nyers uborkát, reszelt sárgarépat, kockára vágott feta sajtot, karikára vágott kis fej vöröshagymát meglocsoljuk olívaolajjal és citromlével és sóval és borssal. Tálaláskor meghinthetjük frissen vágott petrezselyemmel.

Hideg húsos saláta

A főtt kinoához hozzáadunk kockára vágott főtt vagy sült csirkemellet, kemény tojást, főtt zöldborsót vagy apróra vágott főtt brokkolit, savanyú uborkát vagy olajbogyót, összekeverjük kis majonézszel, ami mustárral. ◀

Folytatódik közösségi tereink felújítása

Kibővül a Menház teakonyhája, megszépül az Eötvös utca 9. udvara. Pályázati források bevonásával folytatódik közösségi tereink felújítása, igazodva a kehila programigényeihez, őrizve a Komáromi Zsidó Hitközség hagyományait, elődeink örökségét.

Za Tiborom Haasom

Ochromený smútkom sme sa v nedeľu 11. novembra t.r. na židovskom cintoríne v Galante navždy rozlúčili s milujúcim manželom, otcom, starým otcom a bratom, priateľom, **TIBOROM HAASOM**. Správa o jeho náhlom skone 8. novembra ráno nás všetkých hlboko zasiahla Máme pred očami jeho tvár, znie nám jeho hlas pri bohoslužbe v modlitebni, alebo ako s nami žartuje pri stretnutiach na ulici. Miloval život, mal rád ľudí a tí mali radi jeho. Tak si ho budeme pamätať.

Tiborov životný príbeh sa začal písať 28. decembra 1947, keď sa narodil v tradičnej galantskej židovskej rodine. Spomienky na ňu, a tým aj na minulosť tunajšej komunity, sú zvečnené v knihe o židovských tradíciách v Galante a okolí, ktorú autorke prednedávnom starostlivo pomohol zostaviť. „Boli sme jednoduchá rodina s tromi deťmi, býval s nami aj strýko. Moja matka bola veľmi nábožná, otec nie natoľko. V piatok večer sedelo okolo nášho stola aj 12–13 ľudí, bola to dobročinnosť, ktorá bola súčasťou nášho života.“ – spomínal Tibor na svoje detstvo a postavil tým pomník všetkým, ktorí tu boli pred nami.

Po ukončení základnej školy sa Tibor v Trenčíne vyučil za autoopravára a celý svoj pracovný život strávil v galantskej nemocnici, odkiaľ odišiel aj do dôchodku. V roku 1971 sa oženil s Juditou Perlovou a v man-

želstve sa narodili dve deti, Andrea a Robert, ktoré s láskou a starostlivosťou vychovali a uviedli do života. Sledoval ich životné cesty, nesmierne sa radoval zo svojich vnúčat, ktoré mu prinášali veľa radosti a náklonnosť bola, samozrejme, obojstranná. So svojou druhou manželkou Erzsikou, ktorá mu bola vernou a milovanou životnou družkou v dobrom i zlom až do posledného výdychu, prežil krásnych 23 rokov.

No Tibor bol telom aj duchom fanúšikom športu, aktívne pôsobil v oblasti boxu ako hráč, tréner aj rozhodca, v neskoršom veku si rád zahral kolky.

Tibor Haas si vážil každého človeka, bez ohľadu na jeho postavenie či vierovyznanie. Zásady svojej viery, ktoré si priniesol z domova, venoval do posledných dní svojho života galantskej a slovenskej židovskej komunite. Bol predmodliacim, odriekal mazkir, zaspieval si tradičné piesne pri príležitosti Chanuky či Zajin adaru, odprevádzal zomretých na ich poslednej ceste. Má veľkú a nezastupiteľnú zásluhu na tom, že sa stáročné židovské tradície v Galante a na Slovensku doteraz zachovali. Za to mu patrí naša úcta a vďaka. Sľubujeme, že si jeho odkaz budeme ctíť a chrániť! Odpočívaj v pokoji, milý Tibor, česť tvojej pamiatke! Nech je tvoja duša uvedená do zväzku večného života. Zichrono livracha! ◀

Židovská náboženská obec v Galante

Spomíname

Každý región, každá komunita má svoje stabilné body. Ľudí, ktorí stoja vždy pri nás, keď ich potrebujeme, ktorí sú neoddeliteľnou súčasťou každodenných udalostí Kehily, ktorí žijú našimi tradíciami. Počas posledných týždňov sme s veľkými obavami načúvali správam o zhoršujúcom sa zdravotnom stave nášho súverca Tibora Haasa z Galanty.

Ešte väčšou bolesťou nás naplnil elektronický list, ktorý priniesol správu o jeho smrti. Tibor prichádzal vždy, keď to osud nariadil, a odriekal pradávané melódie na komárňanských pohreboch, nespočetnekrát zavítal na podujatia v Útulku.

V roku 2016 bol v rámci Európskeho dňa židovskej kultúry odmenený cenou Kehila. V laudáciu na jeho osobu odznelo: „Tibor Haas, prednosta náboženskej obce v Galante, verný židovským tradíciami. Obetavo sa zúčastňuje pohrebných obradov v celom regióne, stará sa o to, aby boli vykonané v súlade s našimi náboženskými predpismi.“

Odišiel teda ďalší zo stabilných bodov, osobnosť židovského života nášho užšieho regiónu. Jeho pamiatku – výsledky jeho práce vykonávanej v záujme židovskej obce v Komárne a v okolí – si s úctou zachováme.

Rodine a Židovskej náboženskej obci v Galante vyjadrujeme úprimnú sústrasť. ◀

Vedenie Židovskej náboženskej obce v Komárne
Redaktori Spravodajcu

Mimoriadne vzrušujúci a bohatý koncert

Hladáme náš spoločný hudobný žáner. Vybrali sme sa jeden k druhému z veľkej dialky. Skúmame formu, ktorá zachová silu tej-ktorej skladby a zároveň poskytne možnosť improvizácie. Vymysleli sme si k tomu filmový prejav, ktorý sme nazvali *Movies for the Blind*, teda filmy pre slepých.

Prišli sme totiž na to, že tento celok sa najlepšie uplatní v rámci montovanej konštrukcie, t.j. tam, kde sa minú slová, pokračuje príbeh tematickými improvizáciami – vysvetľuje Péter Müller Sziámi.

Ako príklad uviedol skladbu Edith Piaf Mylord, ktorá v ich poňatí vyzerá tak, že klavír namiesto toho, aby hral známu melódiu, v jednom bode vykreslí miesto diania, Montmartre v Paríži. Duet má možnosť čerpať z mnohých zdrojov, ktoré vplývali na ich prácu, ktoré sa ich osobne dotýkali. A tak popri evergreenoch Rezső Seresa odznejú v rámci koncertu Gershwinove melódie, bretónsko-normandská balada, maďarská ľudová pieseň a výber zo spoločných diel účinkujúcich interpretov.

Péter Müller Sziámi – Spievajúci básnik. Pôvodným povoláním filmový a divadelný režisér. Jeho takmer päťsto skladieb a úspešných hudobných diel odznelo na javisku v podaní najpopulárnejších maďarských interpretov a zožali nejednu medzinárodnú úspech.

Ako tridsaťročný začal vystupovať ako spevák independent-rockových skupín v rámci programov, ktorých bol autorom. („Najlepšia hudba, akú som v Strednej Európe počul“ – Chris Bone, *New Musical Express* – o jeho prvej skupine URH)

So svojou formáciou Müller Péter Sziá-

mi AndFriends sa zúčastnil na mnohých festivaloch a absolvovali nespočetné množstvo koncertov (v Londýne naposledy na festivale Pulse), účinkovali spolu s Nickom Caveom, Davidom Bowien a so skupinou Jethro Tull, s Patti Smithovou a inými svetoznámymi interpretmi.

Ako interpret a autor figuruje Péter Müller Sziámi na vyše stovke nosičov. Mnohí ho poznajú ako zakladateľa Medzinárodného operného festivalu „Bartók+“, ako aj budapeštianskeho festivalu Sziget, jedného z najväčších a najpestrejších kultúrnych stretnutí Európy.

Študoval a vyučoval organizáciu kultúry a filmovú réžiu vo Francúzsku a v Holandsku.

S džezovým hudobníkom svetového formátu Béloom Szakcsi Lakatosom spoločne vytvorili worldmusical-verziu komédie *Sen noci svätajánskej*, a v poslednej dobe pravidelne vystupujú ako duet (*Pianissimo! Duó!*). Bol vyznamenaný Republikovým rádom za zásluhy a cenou Paralelných kultúr, participuje na Nobeľovej cene udelenej v roku 1997 občianskym organizáciám.

Béla Szakcsi Lakatos – Béla Szakcsi Lakatos je jedným z najväčších formátov maďarského džezu. V šesťdesiatych rokoch minulého storočia začal svoju kariéru v skupine gitaristu Andora Kovácsa.

Úspech sa dostavil v roku 1970, keď s kvartetom Aladára Pege zožali obrovské ovácie v Montreux. Toto odštartovalo jeho medzinárodnú kariéru.

Jeho prvý rómsky muzikál s názvom *Červená karavána* mal premiéru v roku 1975, po ňom nasledovali diela *Bola raz jedna cigánka* a *Cigánske koleso*. V roku 1989 napísal na žiadosť Rockového divadla rockovú operu o živote Alžbety Bátorhoyovej s názvom *Beštia*. Pri príležitosti 500. výročia objavenia Ameriky sa v Maďarskej štátnej opere konala premiéra jeho stomínútového baletu *Cristoforo*. Zoznam jeho spolupracovníkov nás naplnia úžasom: Victor Bailey, Terri Lyne Carrington, Art Farmer, Omar Hakim, George Jinda, Carmen Jones, Dave Weckl, Frank Zappa.

Venoval sa aj zberu rómskeho folklóru, ktorý pretavil do scénických diel. Počas uplynulých desiatich rokov sa čoraz viac zahĺbil do štúdia kompozícií Györgya Kurtága a do dnešných dní sa venuje analýze skladieb Györgya Ligetiho, Pétera Eötvösa a Pierre Bouleza. Vytvoril spoločný jazyk pre rôzne hudobné žánre – asi práve v tom sa skrýva Szakcsiho angažovanosť. Skladateľ a džezový klavirista Béla Szakcsi Lakatos je laureátom Ceny Franza Liszta a zaslúžilým umelcom. Ako prvému z maďarských džezových umelcov mu bola za integráciu džezového žánru a jeho duševných hodnôt, ktoré interpretuje na vysokej úrovni na svetových pódioch, udelená Kossuthova cena. ◀

Copyright: Kardos Gábor
www.fotografal.hu
Facebook: Kardos Gábor fotói

Komunitná mozaika

– fotografie z minulosti nášho obce –

► Fotografia vznikla na rozlúčke rodiny Holczer v roku 1990, keď vykonali aliju – návrat do Izraela. V kultúrnej sále Menházu: Livia Löffler, Vera Perl a Blanka Löwinger. Foto: Pali Holczer. Rád by sme zverejnili fotky aj od Vás. Posielajte obrázky s popisom na adresu kile@menhaz.sk.

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia! Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia
IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno
alebo
IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Nástenka

krátke správy

ŽNO, vydávanie Spravodajcu a Klub Shalom podporili: Erzséber Rigó a anonymní darcovia. Ďakujeme!

Začali sa práce na dvore budovy na adrese Eötvösa 9 a príprava rekonštrukcie mikve, ktorá sa uskutočňuje s finančnou podporou mesta Komárno a Ministerstva financií Slovenskej republiky.

V Bratislave sa konalo zasadnutie predsedníctva Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v Slovenskej republike, na ktorom našu obec zastupoval jej predseda Anton Pasternák.

Útulok navštívil maďarský režisér Gábor Koltay, ktorý pripravuje štvordielny film o Komárne a Komárome, a jedným z miest, kde ho budú natáčať, bude práve Útulok. O histórii našej náboženskej obce mu porozprával jej predseda.

Komárňanské študentské divadlo GIMISZ uvedie dňa 3. decembra muzikál Fidlikant na streche. Naša náboženská obec pomáha Mestskému kultúrnemu stredisku počas prípravy premiéry pri riešení odborných otázok.

Spravodaj – mesačník ŽNO v Komárne, **založené** v roku 5756. (1996), **šéfredaktor**: Tamás Paszternák (tamas.paszternak@menhaz.sk), András Paszternák (andras.paszternak@menhaz.sk), **spolupracovníci**: Judit Haas, Mgr. Ferenc Piczek, **grafická úprava**: Richard Saláth, **jazyková korektúra**: Magda Vadász (Budapest), Zsuzsanna Paszternákné Kertész (Komárno), Katarína Potoková (Nitra), tlač: Nec-arte Kft., Komárno, **adresa ŽNO**: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisračné číslo**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Periodikum je nepredajné.

Chanuka 2018

► Chanukovské šišky - sviatok svetiel Chanuka sa v židovskom roku 5779 začína v nedeľu 2. decembra 2018, je príjemným sviatkom, prinášajúcim pokoj a radosť z B-žieho zázraku. Je posolstvom svetla a nádeje aj v tej najzložitejšej situácii.

Chanuka v Komárne s Péterom Müllerom Sziámi a Bélom Szakcsi Lakatosom

Sviatok svetiel, Chanuku, oslávim v Židovskej náboženskej obci v Komárne dňa 9. decembra 2018 o 14.30 hodine v Útulku. Oslavujte s nami. Každého srdečne očakávame!

Program:

- Koncert formácie PIANISSIMO! DUÓ, ktorej členmi sú Béla Szakcsi Lakatos a Péter Müller Sziámi,
- sviatočné zapálenie sviečok,
- detské programy pre malých i väčších.

Podujatie podporili: Fond pre kultúru národnostných menšín, Nadácia Gábora Bethlena, mesto Komárno. ◀

Breaking News – tragické správy

Jedenásť obetí prestrelky v synagóge – čítame so zovretým žalúdkom titulky medzi národných spravodajských staníc. Živý prenos z Pittsburghu. Všade policajti, sanitky, zásahové jednotky, civili hľadajúci úkryt, ustráchaní príbuzní... A pritom aj toto sobotné ráno začalo tak, ako tie ostatné, veriaci sa vybrali do synagógy osláviť prijatie novorodenca do národa Abrahámovho. Nezmyselnú smrť našli v modlitebnom dome komunity, a to všetko „len preto“, lebo nezapreli svoju vieru. Spomínajme na nich aj v riadkoch nášho Spravodajcu: Joyce Fienberg (75), Rich Gottfried (65), Rose Mallinger (97), Jerry Rabinowitz (66), Cecil Rosenthal (59), David Rosenthal (54), Bernice Simon (84), Sylvan Simon (86), Daniel Stein (71), Melvin Wax (88) és Irving Younger (69). ◀

Myšlienky redaktora

Návšteva židovského cintorína počas jesenných Vysokých sviatkov je už dlhoročnou tradíciou. Položíme kameň na hroby našich príbuzných a milých známych. Ako malý chlapec som považoval Ulicu zlatého muža za mimoriadne miesto. Kameň s neznámymi, alebo známymi menami. S tými, ktorí odpočívali na cintoríne, sa mi nespájali žiadne tváre ani hlasy.

ANDRÁS
PASZTERNÁK

Odvtedy uplynulo 25-30 rokov a teraz sa mi počas septembrovej prechádzky po slnkom ožiarenej vybetónovanej cestičke honia hlavou úplne iné myšlienky. Pri pohľade jedným či druhým smerom vo mne ožívajú stovky príbehov. Spomienky na stretnutia v klube Šalom, na sviatky v synagóge či na výlety. Rozhovory, úsmevy, úryvky viet. Dlhoby som rozjímal, ale otec kývne, ponáhlame sa do Útulku na podujatie. Na rozlúčku ešte raz „pozdravím“ starú mamu a starého otca. 5779, čas beží...

Databáza nášho virtuálneho cintorína bola kvôli zákonu o ochrane osobných údajov niekoľko mesiacov nedostupná. Správcom portálu sa podarilo webovú stránku prispôsobiť požiadavkám Nariadenia Európskeho parlamentu a rady o ochrane osobných údajov (GDPR), a tak si môžeme aj z pohodlia domova pozrieť cintorín na adrese komarno.cintoriny.sk. Môžeme spomínať a pripomínať, v myšlienkach opäť prežiť spoločné chvíle, príbehy predchádzajúcich generácií. ◀